

ДЭЛХИЙН ЗАРИМ УЛС ОРНЫ ТӨВ БАНКНЫ БОДЛОГЫН ХҮҮ⁵*Д. Ариунаа (MSc)*

Төв Банкууд		Одоо мөрдөгдөж буй бодлогын хүү	Хамгийн сүүлд өөрчлөлт оруулсан байдал	Дараагийн уулзалтын тов
1	Холбооны Нөөцийн Сан (АНУ)	0.00% - 0.25%	12/16/08 0.75 %-р бууруулсан	01/28/2009
2	Европын Төв Банк	2.00%	01/15/09 0.50 хувиар бууруулсан	02/05/2009
3	Английн Төв Банк	1.0%	2009 оны 1-р сард 0.50 хувиар бууруулсан	02/05/2009
4	Швейцарийн Төв Банк	0.00%-1.00%	11/06/08 0.50 хувиар	03/12/2009
5	Австралийн Нөөцийн Банк	4.25%	12/01/08 1 хувиар бууруулсан	02/02/2009
6	Канадын Төв Банк	1.00%	01/20/08 0.50 хувиар бууруулсан	03/03/2009
7	Шинэ Зеландын Нөөцийн Банк	5.00%	12/03/08 1.5 хувиар бууруулсан	01/28/2009
8	Японы Төв Банк	0.10%	12/19/08 0.20 хувиар бууруулсан	01/21/2009
9	Өмнөд Солонгосын Төв Банк	5%	09/10/08 0.25 хувиар бууруулсан	
10	Гон-Конгийн Төв Банк (Monetary authority)	2%	09/10/08 0.5 хувиар бууруулсан	
11	Тайваний Төв Банк	3.25%	09/10/08 0.25 хувиар бууруулсан	
12	Оросын Төв Банк	13%	01/12/08 1 хувиар нэмэгдүүлсэн	
13	Хятадын Төв Банк	5.31%	2008 оны 11-р сард 0.27 хувиар бууруулсан	
14	Монгол Улс	9.75%	11/19/08 0.5 хувиар бууруулсан	
15	Беларусийн Төв Банк	14%	08/01/09 2 хувиар нэмэгдүүлсэн	
16	Казахстаны Төв Банк	9.5%	05/02/09	

⁵ 2008 оны 10-р сарын 08-д Дэлхийн томоохон Төв Банкууд бодлогын хүүгээ зэрэг буулгасан байна.

17	Малайзийн Төв Банк	2.0%	21/01/2009 0.5 хувиар бууруулсан	
18	Унгарын Төв Банк	9.5%	2008 оны 10-р сард 0.5 хувиар бууруулсан	
19	Чехийн Төв Банк	1.75%	2009 оны 1-р сард 0.5 хувиар бууруулсан	
20	Польшийн Төв Банк	4.0%	2009 оны 1-р сард 0.25 хувиар бууруулсан	
21	Сингапурын Төв Банк (Monetary Authority)	0.06%	2008 оны 9-р сард 0.44 хувиар бууруулсан	

* * *

Швейцарийн Төв Банк мөнгөний бодлогын хэрэгжилтийг улиралд нэгээс доошгүй удаа авч хэлэлцдэг бөгөөд мөнгөний бодлогоор гаргах шийдвэр нь тодорхой хугацаагаар хязгаарлагддаггүй, аль ч үед шийдвэр гаргах боломжтой байдаг байна. Төв Банкуудаас Японы Төв Банкны бодлогын хүү хамгийн бага нь буюу 0.5%-с 0.1% болгон бууруулсан байна. Дэлхийн томоохон зургаан Төв Банк 2008 оны 10-р сарын 8-ны Лхагва гаригт зэрэг хүүгээ буулгасны маргааш буюу Пүрэв гаригт Азийн зарим томоохон орнуудын Төв Банкууд бодлогын хүүгээ бууруулсан байна. Дээрхи хугацаанаас хойш зарим Төв Банкууд бодлогын хүүгээ хэрхэн бууруулсныг Хүснэгт 1-с харах боломжтой. Хүснэгт 2 -с зарим Төв Банкуудын бодлогын хүүгийн динамик болон бодлогын хүүгийн тухай харьцуулсан мэдээлэлтэй танилцана уу?

Улс Орон	Тайлбар	Бодлогын хүүгийн динамик
АНУ	Мөнгөний бодлогын асуудлаар АНУ-н Холбооны Нээлттэй Зах Зээлийн Хороо (Federal Open Market Committee FOMC) болон АНУ-н Холбооны Нөөцийн Сангийн (Federal Reserve) Захирлуудын Зөвлөл хамтран хэлэлцэх эрхтэй байдаг. Бүс нутгийн Холбооны Нөөцийн Банкнаас ирүүлсэн саналыг үндэслэн Холбооны Нөөцийн Захирлуудын Зөвлөл бодлогын хүүнд өөрчлөлт оруулах эсэх талаар шийдвэр гаргадаг. Харин FOMC нь нээлттэй зах зээлийн үйл ажиллагааны талаар буюу Төв Банкнаас шаардагдах мөнгөний хэмжээ болон зах зээлийн хүүгийн талаар шийдвэр гаргадаг	<p>United States Interest Rate</p> <p>— Central Bank Overnight Rate</p> <p>source: Federal Reserve</p> <p>www.tradingeconomics.com</p>

ОХУ	ОХУ-н хувьд бодлогын хүүгийн шийдвэрийг Төв Банк нь (Central Bank of the Russian Federation) гаргадаг. Албан ёсны бодлогын хүү (refinancing rate) нь зээлийн хүүгийн дээд лимит байх ба энэ нь татварын төлбөрийг тооцоолоход ашигладаг бенчмарк хүү юм.	 <p>— Central Bank Overnight Rate</p> <p>source: Central Bank of Russia</p> <p>www.tradingeconomics.com</p>
Хятад	Хятадын Ардын Банкны (The People's Bank of China) Мөнгөний Бодлогын Хороо нь (Monetary Policy Committee) бодлогын хүүгийн талаар шийдвэр гаргадаг. Хятадын Төв Банк нь хоёр төрлийн бодлогын хүүгийн удирдлагыг хэрэгжүүлдэг. Нэг жилийн хугацаатай зээлийн бэнчмарк хүү, нөгөөх нь Төв Банкны зээлийн хүү буюу дахин хямдруулсан (rediscount rate) хүү юм.	 <p>— Central Bank Overnight Rate</p> <p>source: The People's Bank of China</p> <p>www.tradingeconomics.com</p>

Япон	Японы Төв Банкны Бодлогын (Bank of Japan) Зөвлөл бодлогын хүүгийн асуудлаар шийдвэр гаргадаг. Японы Төв Банкны албан ёсны бодлогын хүү нь хямдруулалтын хүү (discount rate) юм. Мөнгөний бодлогын зөвлөлийн хурлаар мөнгөний зах зээлийн үйл ажиллагааны зөвлөмжийг баталдаг.	 <p>— Central Bank Overnight Rate</p> <p>source: Bank of Japan</p> <p>www.tradingeconomics.com</p>
Чех	Чехийн Төв банк (Czech National Bank) бодлогын хүүгийн асуудлаар шийдвэр гаргадаг. Албан ёсны бодлогын хүү нь арилжааны банкуудаас тухайн өдрийн төгсгөлд Төв Банкндаа байршуулж буй илүүдэл нөөцөд төлж буй хүү юм.	 <p>— Central Bank Overnight Rate</p> <p>source: PRIBOR PANEL BANK DATA</p> <p>www.tradingeconomics.com</p>

Польш	Польшид бодлогын хүүгийн асуудлаар Польшийн Төв Банк (National bank of Poland) шийдвэр гаргадаг. Бодлогын хүү нь Төв Банкнаас арилжааны банкуудад санал болгодог жилийн хүүгийн түвшин юм.	<p>Poland Interest Rate</p> <p>source: National Bank of Poland www.tradingeconomics.com</p>
Малайз	Малайзид бодлогын хүүгийн асуудлаар Малайзийн Төв банк (Bank Negara Malaysia) шийдвэр гаргадаг. Албан ёсны бодлогын хүү нь овернайт хүү байдаг. Бодлогын хүү гэсэн тодорхойлолтод зээлийн жилийн хүүг ойлгож байна.	<p>Malaysia Interest Rate</p> <p>source: Bank Negara Malaysia www.tradingeconomics.com</p>
Унгар	Унгарын Төв Банкны (Hungarian National Bank) Мөнгөний Зөвлөл бодлогын хүүгийн асуудлаар шийдвэр гаргадаг. Бодлогын хүү гэдэг нь Төв банкнаас бусад санхүүгийн байгууллагуудад нэг жилээс дээш хугацаатай олгодог зээлийн хүү юм.	<p>Hungary Interest Rate</p> <p>source: National Bank of Hungary www.tradingeconomics.com</p>
Сингапур	Сингапурын Мөнгөний Хороо (Monetary Authority of Singapore) бодлогын хүүгийн асуудлаар шийдвэр гаргадаг. Албан ёсны хүү нь Сингапурын банк хоорондын хүү юм (Singapore Interbank Offered Rate Sibor).	<p>Singapore Interest Rate</p> <p>source: Monetary Authority of Singapore www.tradingeconomics.com</p>
Их Британи	Их Британид бодлогын хүүгийн асуудлыг Төв Банк нь (the Bank of England) хариуцдаг. Албан ёсны бодлогын хүү нь репо хүү юм. Репо хүү нь Английн Төв Банкны арилжааны банкууд, барилгын нийгэмлэгүүд, үнэт цаасны пүүсүүдтэй нээлттэй зах зээлийн харилцаанд оролцоход ашигладаг хүү юм.	<p>United Kingdom Interest Rate</p> <p>source: Bank of England www.tradingeconomics.com</p>

***

Зарим Төв банкуудын зүгээс бодлогын хүүгийн таамаглалыг олон нийтэд зарлах нь зах зээлийн үйл ажиллагааг гажуудуулах сөрөг талтай гэж үзэж байна. Энэ асуудлаар BIS (Bank for International Settlement) буюу Олон Улсын Төв Банкны эдийн засагчид судалгааны ажил хийсэн байна. Дээрхи судлаачид Төв банкуудын бодлогын хүүний тухай олон нийтэд өгч буй мэдээлэл нь санхүүгийн зах зээлийг гажуудуулж буй эсэхийг судлах зорилгоор АНУ, Еврогийн бүс болон Шинэ Зеландийн зах зээлийн төлөв байдлыг судалж холбогдох дүгнэлтүүдийг хийсэн байна. Хэрэв шаардлагатай бол энэ тухай мэдээллийг бэлтгэн өгөх боломжтой.

* * *

Ашигласан материал:

1. “Central Bank Policy Rate Guidance and Financial Market Functioning” by Richhild Moessner and William R. Nelson, Bank for International Settlements Federal Reserve Board
2. “Asian Central banks cut interest rates” by Financial Times reporters
www.ft.com
3. “World central banks make historic joint rate cut” by Glenn Sommerville, Reuters
www.reuters.com
4. www.tradingeconomics.com
5. www.mongolbank.mn

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН